

A MŰVELŐDÉSÜGYI MINISZTERIUM
DIAFILM-SOROZATA

FOGALMAZÁS
VI.

Kiadja:
Magyar Diafilmgyártó Vállalat
Budapest, 1974

PISTI ELKÉSIK

A negyedik osztályos fogalmazástanításban az elbeszélés előzményének indítására alkalmas, az öt mozzanatból álló, színes, rajzos képsor.

1. kép: 9-10 éves fiucska rohan az utcán. Sálja, táskája, tornazsákja vele együtt repül. Sapkáját éppen most teszi a fejére.
2. kép: Utcarészletet látunk, nyolc óra öt percet mutató villanyórával, és Pistit, amint kanyarodik az iskola kapuja felé.
3. kép: Az üres lépcsőházban igyekvő gyermeket ábrázolja.
4. kép: A 4.a osztály aijtaja előtt álló, fejét lehajtó, megszeppent kisfiut mutatja.
5. kép: Az osztályteremben vagyunk. Az elkésett gyermek megzavarta az órát. A tanító néni és a tanulók is mind feléje néznek.

-.-.-.-.-.-.-

A képek feladata az, hogy megtekintésük után a tanulók fantáziája meginduljon: vajon mi lehetett a késés előzménye, miért kellett rohannia Pistinek az iskolába, és miért szégyenült meg a tanító néni és az osztály előtt?

A képsor felhasználása úgy történhet, hogy az első vetítéskor minden egyes képet megbeszélünk. Pl. az elsőnél a következő kérdésekre felelnek a tanulók: Mit láttok a képen? Honnan látod, hogy nagyon siet Pisti? Milyen az arca, öltözéke? - Amikor így alaposan megtárgyaltuk az öt képet, feltesszük a kérdést: Mi lehetett az oka, hogy nem

indult el hazulról idejében? Mi történt reggel? Mi történt a késés előtt? Mi volt a késés előzménye? - Ezután újból levetítjük a képeket, és mindegyikről mondatokat alkotnak a tanulók. Elkészítjük közösen a fogalmazás vázlatát is, és ennek alapján elkészülhet az elbeszélés.

dr. Udvarhelyi Gyuláné

KLÁRI ÚJ ISKOLÁBA KERÜL

1. kép: A félénk Klári az osztályterem nyitott aajtájában áll édesanyjával. Az új tanító néni szeretettel fogadja őket. A háttérben látható gyermekek közül egyik kíváncsian nézi a jövevényeket, a másik a táblát törli.
2. kép: Óraközi szünetben két kislány már pártfogásába vette az új kispajtást: mutogatják neki az épület berendezését.
3. kép: Klári bátortalanul álldogál az iskolaudvaron. A többiek nem hagyják magára: bevonják a játékba.
4. kép: Nagy zavarban van Klári. Otthon felejtette az asztalkendőt, a kiflimorzsák a földre hullanának, de egy új osztálytársa papírszalvétával kisegíti.
5. kép: Klári betegen fekszik otthon, mégsem érzi magát egyedül. Füzetlap-levélkék bizonyítják, hogy pályásai gondolnak rá.
6. kép: Ismét iskolába jár Klári. Az új közösség bizik benne: tisztaság-felelőssé választják.

A képsorozat egy osztályközösség néhány jellemző jegyét mutatja be cselekvéseken keresztül, így az "állás-foglalás" tanítására alkalmas.

Vetítés előtt csak igen röviden beszéljünk arról, hogy a szülők munkahelyének, vagy lakásának megváltoztatása sokszor teszi szükségessé az iskola megváltoztatását is. Így járt a képeken szereplő Klári is, aki pedig nagyon szerette régi iskoláját.

dr. Soós Istvánné

☺☺☺☺☺

Néhány olyan kép - téma - következik a szalagon, amely a gondolatok elindítására alkalmas. Ezekkel is sugallani szeretnénk a fogalmazástanításban bekövetkezett változásokat: a nagyobb foku önállóság biztosítását, az alkotó fantázia és egyéni képességek kibontakoztatását stb.

A témák cím nélkül kerültek a szalagra, felhasználásuk metodikai funkcióját sem közöljük. 3. illetve 4. osztályban is alkalmazhatók.

KETTEN BESZÉLNEK

1. kép: Utcarészlet: egy kisfiu és egy kisleány beszélgetnek. Vajon miről? (Bizzuk a tanulók fantáziájára!)

VESZÉLYES JÓ BARÁT!

1. kép: Egy gyufásdoboz, előtérben néhány gyufaszál.

A dobozon egy égő gyufa: lángja egyre szélese-
dő tűzfolyamba olvad.

2. kép: Montázszerű kép: különféle jelzések, melyek a
tűzveszélyre figyelmeztetnek.

BARÁTOM A KÖNYV!

1. kép: Könyveket kölcsönző kisleány a könyvtárban.
2. kép: A karosszékre süppedt kislány olvasmányaiba mé-
lyedve. A kép háttérében apró rajzok az olvas-
mány témáira utalnak: várostrom, kísérletezés (tu-
dományos mű), verekedő rókakölykök (mese) stb.

Kis Jenőné